

Kristianstads
kommun

ÅTGÄRDSPLAN FÖR LOKALA ANSVARSARTER

i Kristianstads kommun

Rapporten är framtagen i april 2015
Författare: Håkan Östberg
Fotograf (foton på framsidan): Patrik Olofsson

Inledning

Kristianstad kommuns omväxlande landskap ligger i gränsområdet mellan urberg och kalkrika avlagringar samt mellan barrskogsbältet och den kontinentala lövskogen. Naturen är artrik och skiftande med bland annat ädellövskogsbeklädda branter och spännande raviner, naturliga vattendrag som slingar sig fram i landskapet, en tilltalande och värdefull kust och örtrika ängs- och hagmarker. Den stora variationen av naturtyper i kommunen ger förutsättningar för en rik mångfald av växt- och djurarter. Flera av dessa arter för en ansträngd och hotad tillvaro bland annat till följd av det moderna landskapets utveckling med dikningar, trakthyggesbruk och intensiva jordbruk.

Artdatabanken genom Sveriges Lantbruksuniversitet tar tillsammans med forskare och experter fram en lista över våra hotade arter, rödlistan. Kristianstads kommun har ett mycket stort antal rödlistade arter. Flera av dessa arter är specifikt knutna till området. Ett sådant exempel är gullstånds *Senecio Paludosus* som har sin huvudsakliga utbredning inom norden i Kristianstads kommun. Hotade arter som är knutna till kommunen faller under begreppet ansvarsarter. Detta innebär att kommunen hyser ett speciellt ansvar för bevarandet av dessa arter.

Gullstånds har sin huvudsakliga utbredning inom norden i Kristianstads kommun.

Foto: Håkan Östberg

Innehåll

Inledning.....	2
Sammanfattning.....	5
Allmänt.....	6
Bakgrund.....	6
Lokala aktörer.....	6
Projektets bidrag till miljö kvalitetsmålen och långsiktigt och varaktigt naturvårdsarbetet i kommunen.....	6
Definition av ansvarsart.....	6
Syfte och målbild.....	7
Generell arbetsgång med utvalda arter i fallande ordning:.....	7
Plandel.....	8
Utvalda arter inom projektet.....	8
Fåglar.....	9
Fältpiplärka EN.....	9
Svarttärna VU.....	9
Småtärna VU.....	9
Växter.....	10
Sandnejlika EN.....	10
Sandnörel CR.....	10
Ryl EN.....	11
Kritsuga CR.....	11
Sydmaskros CR.....	11
Martorn EN.....	12
Gullstånds EN.....	12
Svampar.....	12
Stjälkröksvamp NT.....	12
Kejsarspindling EN.....	13
Violgubbe VU.....	13
Rosensopp DD.....	14
Insekter.....	15
Stortapetserarbi VU.....	15
Vallrovfluga VU.....	15
Grå puckelmätare CR.....	16

Parasitsmalmyra VU	16
Fiskar	17
Mal EN	17
Bilaga 1	19

Sammanfattning

Kristianstads kommun ansökte 2013 om statligt bidrag till naturvårdsprojektet "Lokala ansvarsarter". Länsstyrelsen tog då beslut om att bevilja medel för ett framtagande av en åtgärdsplan för lokala ansvarsarter i kommunen. Koordinator för projektet har varit Miljö- och hälsoskyddskontoret i Kristianstads kommun. Under 2014/2015 har ansvarsarter arbetats fram i samarbete med:

- Naturskyddsföreningen i Kristianstad,
- Nordöstra Skånes Fågelklubb,
- Pugghatten - Skånes mykologiska förening,
- Floraväktarna inom Lunds botaniska förening och
- Entomologiska Sällskapet i Lund.

Totalt har 46 arter valts ut till ansvarsarter i Kristianstads kommun. Av dessa 46 arter togs det fram åtgärdsplan för 20 stycken inom projektet. Åtgärdsplanen omfattar bland annat följande arter: Dynkardarspindel, Fältpiplärka, Grå puckelmätare, Kejsarspindling, Kritsuga, Martorn, Parasitsmalmyra, Ryl, Rosensopp, Sandnejlika, Sandnörel, Stjälkröksvamp, Stortapetsrarbi, Svarttärna, Sydmaskros, Vallrovfluga och Violgubbe.

Åtgärdsplanen beskriver enskilda insatser för varje art. Generellt är en inledande åtgärd för många av arterna att öka det lokala kunskapsläget och i andra hand att genomföra praktiska åtgärder. Genom åtgärdsplanen och framtida projekt är målet att gynna ansvarsarternas förekomst i kommunen samt sprida kunskapen vidare till allmänheten och berörda markägare.

Stortapetsrarbi en lokal ansarsart. Foto: Patrik Olofsson

Allmänt

Bakgrund

Under 2013-2014 har Kristianstads kommun arbetat med att ta fram nya lokala miljömål. Parallellt med detta arbete har kommunen tagit fram ett förslag på nytt naturvårdsprogram. En viktig del i detta arbete har varit att peka ut lokala ansvarsarter som kommunen kan anses ha ett extra ansvar för att bevara. De ansvarsarter som pekats ut är rödlistade och har en stor del av sitt huvudsakliga utbredningsområde inom Kristianstads kommun.

Ansvarsarterna har valts ut i dialog med Naturskyddsföreningen i Kristianstad, Nordöstra Skånes Fågelklubb, Puggehatten - Skånes mykologiska förening, Floraväktarna inom Lundsbotaniska förening och Entomologiska Sällskapet i Lund. Urvalet har även stämts av med Länsstyrelsen i Skåne län. Tanken med projektet är att i samråd med ovan nämnda föreningar och organisationer genomföra åtgärder som gynnar de utvalda arterna och att följa upp arternas utveckling i kommunen.

Länsstyrelsen beslutade 2014-03-07 om att bevilja statligt bidrag till det lokala naturvårdsprojektet "Lokala ansvarsarter" i Kristianstads kommun. Projektets mål var att ta fram en plan för åtgärdsarbetet med lokala ansvarsarter i Kristianstads kommun. Planen skulle precisera vilka 5 arter/år som ska satsas på, vilka åtgärder som ska göras för respektive art och var åtgärderna ska utföras. Projektet skulle vara genomfört senast den 30 april 2015. Koordinator för projektet har varit Miljö- och hälsoskyddskontoret i Kristianstads kommun.

Lokala aktörer

Naturskyddsföreningen i Kristianstad, Nordöstra Skånes Fågelklubb, Puggehatten - Skånes mykologiska förening, Floraväktarna inom Lundsbotaniska förening och Entomologiska Sällskapet i Lund.

Projektets bidrag till miljö kvalitetsmålen och långsiktigt och varaktigt naturvårdsarbetet i kommunen.

Projektet bidrar till att uppfylla de naturvårdsinriktade miljömålen på såväl nationell, regional och lokal nivå. Att långsiktigt säkerställa hotade arters fortlevnad i kommunen är en av de viktigaste delarna i kommunens långsiktiga naturvårdsarbete.

Definition av ansvarsart

Definitionen av en ansvarsart är en art starkt knuten till ett geografiskt område vars minskning markant skulle påverka den totala populationen. Ansvarsarter kan således avgränsas i flera led internationellt och nationellt såväl som regionalt och kommunalt. Inom projektet har avgränsningen gjorts utefter att arterna är med på den nationella rödlistan och har en stark anknytning vad gäller utbredning i kommunen.

Syfte och målbild

Projektet syftar till att välja ut ansvarsarter för Kristianstads kommun och ta fram en plan för åtgärdsarbetet med dessa. Dessa arter ska ha en stark koppling till kommunen och en minskning av populationerna skulle tydligt påverka deras framtida utsikter. Genom projektet är förhoppningen och målbilden att dessa arter ska stärka sin förekomst inom kommunen. Projektet bidrar på detta sätt till att uppfylla miljö kvalitetsmålet "Ett rikt djur- och växtliv" samt kan även beröra "Levande sjöar och vattendrag", "Myllrande våtmarker", "Levande skogar" och "Ett rikt odlingslandskap".

Kristianstads kommun är ett av de artrikaste områdena i Sverige och urvalet av arter blir därför betydande. Totalt har 46 arter utsetts till ansvarsarter för Kristianstads kommun (bilaga 1). Av dessa har sedan 20 arter valts ut och upprättats en åtgärdsplan för inom projektet. Urvalet har skett i dialog med sakkunniga inom berörda föreningar och organisationer. På sikt är tanken att arbeta aktivt även med resterande arter men anses i dagsläget vara mer resurskrävande än vad som är möjligt.

De arter som omfattas av en åtgärdsplan i projektet är: Dynkardarspindel, Fältpiplärka, Grå puckelmätare, Gullstånds, Kejsarspindling, Kritsuga, Mal, Martorn, Parasitsmalmyra, Ryl, Rosensopp, Sandnejlika, Sandnörel, Småtärna, Stjälkröksvamp, Stortapetserarbi, Svarttärna, Sydmaskros, Vallrovfluga och Violgubbe. Åtgärdsplanen för respektive art har byggts upp på ett likartat sätt enligt nedanstående generella arbetsgång.

Generell arbetsgång med utvalda arter i fallande ordning:

- Inventering: Kunskapsinhämtning av valda ansvarsarter, utbildningsinsats för vissa arter.
- Beskriva hot, Förslag till åtgärder: Beskriva de lokala hoten för respektive art samt föreslå och konstatera vilka åtgärder som behövs.
- Åtgärder: Genomförande av åtgärder
- Uppföljning: Uppföljning av genomförda åtgärder bl a genom återkommande inventeringar.
- Framtagande av Informationsmaterial: Beskrivningar i text & bild av ansvarsarter för spridning till markägare/allmänhet.
- Informationsspridning: Allmän PR för ansvarsarter, speciell insats att uppmärksamma markägare/andra intressenter om värdefulla artlokaler och hur arterna bevaras.

Eftersom att några arter har ett bristande kunskapsläge är en första åtgärd att öka kunskapsläget för att i andra hand föreslå och genomföra åtgärder. Det är därför inte möjligt att i detta projekt beskriva exakt åtgärd för varje art och var detta ska ske.

Plandel

Utvalda arter inom projektet

Fåglar

1. Fältpiplärka *Anthus campestris*
2. Svarttärna *Chlidonias niger*
3. Småtärna *Sternula albifrons*

Växter

4. Sandnejlika *Dianthus arenarius*
5. Sandnörel *Minuartia viscosa*
6. Ryl *Chimaphila umbellata*
7. Kritsuga *Ajuga genevensis*
8. Sydmaskros *Taraxacum austrinum*
9. Martorn *Eryngium maritimum*
10. Gullstånds *Senecio paludosus*

Svampar

11. Stjälkröksvamp *Tulostoma brumale*
12. Kejsarspindling *Cortinarius elegantissimus*
13. Violgubbe *Gomphus clavatus*
14. Rosensopp *Boletus rhodoxanthus*

Insekter

15. Stortapetserarbi *Megachile lagopoda*
16. Vallrovflugan *Choerades igneus*
17. Grå puckelmätare *Lithostege griseata*
18. Parasitsmalmyra *Leptothorax goesswaldi*
19. Dynkardarspindel *Archaeodictyna ammophilia*

Fiskar

20. Mal *Silurus glanis*

Fåglar

Foto: Linda Niklasson, Sländan

Sven Birkedal, Sländan

Christer Neideman, Sländan

Fältpiplärka

EN

Fältpiplärka är en starkt hotad art som har betydande koppling till Kristianstads kommun. Arten omfattas redan av andra projektinsatser och därmed ger detta projekt ett mervärde och en möjlighet till att utöka bevarandeinsatserna för arten.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Inventering av randlokaler och tidigare kända häckningslokaler. Beskriva hot mot inventerade lokaler.
- Föreslå åtgärder vid lokaler som inte omfattas av ÅGP eller Sandlife
- **Åtgärder:** Genomföra åtgärder vid lokaler som inte omfattas av ÅGP eller Sandlife
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Svarttärna

VU

Svarttärnan häckar vid Hercules inom Kristianstads kommun men förekommer även på ca 15 andra lokaler i Skåne. Arten är knuten till vegetationsrika sjöar och större dammar med flytbladsvegetation.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Inventering av häckningslokaler
- **Åtgärder:** Skydda häckningslokalen Hercules dammarna
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Småtärna

VU

Liten tärna som lever längs med våra kuster. Arten häckar vid vegetationsfattiga sandrevlar, steniga stränder och utfyllnadsmarker längs kusten. Har under de senaste 30 åren ökat i antal men är fortfarande hotad.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Inventering av häckningslokaler
- **Åtgärder:** Skydda häckningslokaler mot botramp, stängsling
- **Uppföljning:** Uppföljning av genomförda åtgärder
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Växter

Foto: Christer Neideman, Sländan Gith Hansson, Sländan Christer Neideman, Sländan

Sandnejlika **EN**

En vacker och aromatiskt doftande växt som trivs i de sandiga markerna på Kristianstadsslätten. Arten hotas främst av upphörd hävd då det leder till igenväxning, förnaansamling och uppbyggnaden av ett humusskikt.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Inventering av röjda områden vid Nyehusen/Gropahålet.
- **Total inventering:** Inventering som avser att beskriva artens fullständiga utbredning i kommunen genomförs i etapper uppdelat på flera år.
- **Åtgärder:** Røjningar vid Fädriften.
- **Uppföljning:** Uppföljning på genomförda åtgärder
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Sandnörel **CR**

Sandnöreln har under årenslopp blivit funnen på ett 50-tal platser i Skåne men har minskat drastisk och återfinns nu endast på en lokal vid Lyngsjö i Kristianstads kommun.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Inventering och informationsspridning/ utbildningsinsats i syfte att bredda igenkänningen av arten.
- **Åtgärder:** Markberedning i samråd med markägare för att gynna föryngringen av Sandnörel vid Lyngsjö.
- **Spridning:** Försök att öka spridningen av arten genom insamling av frö och utplantering i lämpliga miljöer: Ripa sandar/Sännarna (Grodgropskanterna/sandbunkern på golfbanan). Eventuell utplantering av odlade plantor.
- **Uppföljning:** Uppföljning av genomförda åtgärder
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Ryl

EN

Liten karismatisk växt som påminner lite om lingon till utseendet. Ryl trivs i våra glesa tallskogar och påträffas mycket i skogarna längs kusten i Kristianstads kommun.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Inventering av kända lokaler, t.ex. Horna fure. Lägga in inventeringsresultat från 2013-2014 på kartor (Artportalen el GIS)
- **Åtgärder:** Prövning av nya åtgärder för att gynnar arten.
- **Uppföljning:** Uppföljning av genomförda åtgärder.
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Foto: Christer Neideman, Sländan

Torgny Roosvall

Christer Neideman, Sländan

Kritsuga

CR

Kritsugan är en flerårig, kransblommig ört. Arten upptäcktes på Näsbyfält under 1980-talet och växer endast på ett fåtal lokaler. Växten hotas bl a av igenväxning, vägkantslätter vid fel årstid och ogräsbekämpning.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Inventering av kända lokaler, Högskolan Kristianstad
- **Åtgärder:** Slätter av lokaler efter frömognad. Räfsning av lokaler i syfte att motverka ansamling av förna.
- **Uppföljning:** Uppföljning av genomförda åtgärder
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Sydmaskros

EN

Ytterst sällsynt art som endast återfinns inom Kristianstads kommun. Sydmaskros är en relativt liten växt som missgynnas om igenväxningen blir för stor.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Inventering och vidare kunskapsinhämtning
- **Åtgärder:** Förslag till åtgärder
- **Åtgärder:** Uppföljning av genomförda åtgärder.
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Martorn **EN**

Karismatisk perenn som växer längs kusten inom Kristianstads kommun och även återfinns längs västkusten, Öland och Gotland. Arten hotas av igenväxning och till viss del även ett intensivt badliv längs kusterna.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Inledande inventering
- **Åtgärder:** Åtgärder för att skapa mer sandblottor vid växtplatser. Ev utplantering av individer
- **Uppföljning:** Uppföljning av genomförda åtgärder
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Gullstånds **EN**

Högrest blommande växt som trivs i anknytning till vatten. Arten har sitt huvudsakliga utbredningsområde i norden inom Kristianstads kommun.

Åtgärdsplan

- **Åtgärder:** Inventering som avser att beskriva artens fullständiga utbredning i kommunen genomförs i etapper uppdelat på flera år.
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Svampar

Foto: Patrik Olofsson

Foto: Tony Svensson

Stjälkröksvamp **NT**

Sällsynt svamp som är knuten till varma platser med sand, hållsprickor, mosstuvor på kalkrik mark, sandgräshed, sanddyner och alvarhed. Arten hotas främst av igenväxning genom upphörd hävd men även gödning och skogsplantering ses som ett hot.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Identifiera viktiga lokaler med stjälkröksvamp & planerade åtgärder (bränning, buskryckning etc.); handlingsplan för provyteinventeringar
- **Provyteinventering:** Uppmätning och markering av permanenta provytor; kvantitativ inventering av provytor före åtgärder (år 1-2) resp. efter åtgärder (år 2-4) ledare.
- **Utbildningsinsats:** Extern ledare, förberedelse + 2 fältdagar.

- **Uppföljning:** Sammanställning av direkta effekter av åtgärder på fungan,
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generella arbetsgång

Kejsarspindling **VU**

Kejsarspindling tillhör gruppen lökspindelskivlingar som alla är goda signalarter för skyddsvärda skogar. Kejsarspindling har en ganska vid utbredning och finns i många av kommunens basrikaste bokskogar med lång kontinuitet. Den är en god paraplyart för andra, sällsynta till mycket sällsynta arter i basrika bokskogsmiljöer, inte minst andra arter av lökspindelskivlingar. I de flesta fall utgör dessa miljöer s k svamp-hot-spots med ett stort antal rödlistade arter.

Åtgärdsplan

- **Kunskaps-sammanställning:** Samla tillgängliga fynduppgifter; identifiera potentiella nya lokaler
- **Utbildningsinsats:** Extern ledare, förberedelse + 2 fältdagar
- **Inventering:** Kända och nya lokaler; antal frk/mycel, koordinatsättning, följearter (enklare checklista).
- **Habitatstudie:** Provtagning för habitatstudie (pH, näring etc.)
- **Naturvärdesinventering:** Svampinriktning, extern inventering (RL-arter, strukturer, värdekärnor etc.) med PH som bollplank; två särskilt värdefulla, oskyddade områden under två säsonger.
- **Förslag skötselplan:** Extern sammanställning (skötsel med svampaspekter) med kommun som bollplank; för att påskynda områdesskydd av två oskyddade områden med höga svampvärden.
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Foto: Tony Svensson

Foto: Tony Svensson

Violgubbe **VU**

En speciell och karismatisk matsvamp som ingår i ett eget åtgärdsprogram. Den finns sällsynt i kalkädellövskog i södra Sverige, samt mindre allmänt i kalkgranskog i framförallt Svealand.

Åtgärdsplan

- **Kunskaps-sammanställning:** Samla tillgängliga fynduppgifter; upprop till vissa nyckelpersoner; handlingsplan för fininventeringar.
- **Utbildningsinsats:** Extern ledare, förberedelser + 2 fältdagar

- **Fininventering:** Återkommande besök för att räkna antal frk, lista ut antalet mycel koordinatsättning, följearter inom viss radie (enklare checklista) etc. under treårsperiod.
- **Naturvärdesinventering:** Svampinriktning, extern inventering av de kända, oskyddade områdena.
- **Förslag skötselplan:** Sammanställning (skötsel med svampaspekter) för att påskynda områdesskydd av de två kända, oskyddade områdena med mkt höga svampvärden.
- **Habitatstudie:** Provtagning för habitatstudie (pH, näring etc.), kostnader för provanalyser.
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Rosensopp

EN

Rosensopp är en av de stora karismatiska ädelsopporna, som växer i basrik bokskog och som relativt enkelt kan bestämmas i fält. Det är en mycket sällsynt art med två kända växtplatser i kommunen (Bökenäset & Dunderbäcken) och endast en annan lokal i Skåne, på Söderåsen. På Bökenäset har arten den rikaste förekomsten i landet.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Samla tillgängliga fynduppgifter; upprop till vissa nyckelpersoner; handlingsplan för fininventeringar.
- **Utbildningsinsats:** Extern ledare, förberedelser + 2 fältdagar (gemensamt med violgubbe och kejsarspindling)
- **Fininventering:** Återkommande besök för att räkna antal frk, lista ut antalet mycel koordinatsättning, följearter inom viss radie (enklare checklista) etc. under treårsperiod.
- **Naturvärdesinventering:** Svampinriktning, extern inventering av de kända, oskyddade områdena.
- **Habitatstudie:** viss provtagning för habitatstudie (pH, näring etc.), kostnader för provanalyser.
- **Förslag skötselplan:** Extern sammanställning (skötsel med svampaspekter) med kommun som bollplank; för att påskynda områdesskydd av de två kända, oskyddade områdena med mkt höga svampvärden.
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Insekter

Foto: Patrik Olofsson

Foto: Niklas Johansson

Foto: Pål-Axel Olsson

Stortapetserarbi NT

Stortapetserarbi är ett av våra största bin, starkt beroende av varma sandiga miljöer för bobygge och blomrika miljöer med högvuxna tistelarter, framförallt väddklint, för födosök. Förutom på Öland och Gotland har arten ett av sina fåtaliga och starkaste fästen i Kristianstads kommun i Skåne.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Samla tillgängliga fynduppgifter inklusive följararter; handlingsplan för inventering av lämpliga miljöer.
- **Utbildningsinsats:** Bi-vandring i "stortapetserarbi"-område. Extern ledare, förberedelse + fältvandring.
- **Projektplanering:** Projektplanering kring blomrikare vägkanter. Samplanering med ÅGP-aktiviteter. Samplanering med Vägverket.
- **Insamling av blomfrön:** Insamling av mogna frön från vägkantsväxter, särskilt väddklint, med rätt proveniens. Samarbete med LBF m fl (upprop).
- **Genomföra åtgärder:** Restaurering av utvalda vägkantsavsnitt. Insådd av vildfrön med rätt proveniens.
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Vallrovfluga VU

En stor och lätt igenkänd rovfluga som är knuten till varma tallskogar och tallbryn med gamla träd och gott om grov, död ved. Troligen brandgynnad. Moderna fynd endast i Tyresta NP och i de gamla tallskogarna på Åsumfältet.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Samla tillgängliga fynduppgifter inkl. biotop; identifiera liknande biotoper; riktlinjer för inventeringar.
- **Riktad artinventering:** Uppdragsinventerare, eftersök av vallrovfluga i utvalda tallmiljöer, rapportering inkl. åtgärdsförslag.
- **Åtgärdsplanering:** Planering av åtgärder (t ex veteranisering av tallar, tillförsel av död tallved, identifiering av särskilt värdefulla områden), kommunikation med markägare.
- **Genomföra åtgärder:** Skogsåtgärder som veteranisering, tillförsel av ved osv, med markägare.
- **Uppföljning av åtgärder:** Expertbedömning av nyskapade habitat, förslag på kompletterande åtgärder.

- **Kompletterande åtgärder:** Skogsåtgärder som veteranisering, tillförsel av ved osv, med markägare.
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Grå puckelmätare CR

Är i Sverige endast känd inom ett mindre område kring Åhus, samt något ströfynd från västra Blekinge. Är beroende av varma, kontinuerligt störda ruderatmarker med värdväxten stillfrö. Flera förekomstområden saknar skydd och är beroende av mänsklig störning.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Samla tillgängliga fynduppgifter inkl. biotop; identifiera potentiella nya lokaler baserat på ruderatmark + stillfrö.
- **Riktad artinventering:** Uppdragsinventering, eftersök av grå puckelmätare i utvalda ruderatmiljöer med stillfrö.
- **Åtgärdsplanering:** Identifiering av en till flera särskilt värdefulla insektsområden med bl a grå puckelmätare, som saknar formellt skydd.
- **Naturvärdesinventering:** Extern inventering med insektsinriktning (RL-arter, strukturer, värdekärnor etc.) med ESIL som bollplank; 1-2 oskyddade områden under en säsong.
- **Förslag skötselplan:** Sammanställning och framtagande av förslag till skötselplan för att påskynda områdesskydd av ett område med särskilt höga insektsvärden, inkl. förekomst av grå puckelmätare.
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Parasitmalmyra EN

Endast känd från Nyehusen och Alperna. Lever som parasit hos den vanliga arten hårig smalmyra *Leptothorax acervorum* och är knuten till murkna grenstumpar i lågvuxen sandtallskog med glest fåltskikt.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Samla tillgängliga fynduppgifter inkl. biotop; identifiera liknande biotoper; riktlinjer för inventeringar.
- **Riktad artinventering:** Uppdragsinventering, eftersök av parasitmalmyra i utvalda tallmiljöer, rapportering inkl. åtgärdsförslag
- **Åtgärdsplanering:** Planering av åtgärder (t ex utglesande av tallskog, markstörning, tillförsel av död ved, identifiering av särskilt värdefulla områden), kommunikation med markägare.
- **Genomföra åtgärder:** Skogsåtgärder med markägare.
- **Utbildningsinsats:** Myr-vandring i "parasitmalbi"-område, med syftet att sprida kunskap om arten, visa hur den (och hotade följearter) lever. Extern ledare (ca 750 kr/h), förberedelse (inkl. lathund) + fåltvandring.
- **Uppföljning av åtgärder:** Expertbedömning av nyskapade habitat, förslag på kompletterande åtgärder.

- **Kompletterande åtgärder:** Skogsåtgärder med markägare.
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Foto: Lars Jonsson

Dynkardarspindel EN

Endast känd från en lokal i Sverige, sanddyner i Friseboda (skyddat område), vilken är dess nordligaste kända utbredning. Delvis eftersökt i liknande områden längs Åhuskusten.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Samla fynduppgifter inkl. biotop; identifiera liknande biotoper; riktlinjer för inventeringar.
- **Riktad artinventering:** Delvis sponsrad, ideell inventering, eftersök av dynkardarspindel i utvalda dynmiljöer, rapportering inkl. åtgärdsförslag.
- **Åtgärdsplanering:** Planering av åtgärder (t ex markstörning i dynmiljöer), kommunikation med SandLife (Friseboda, Gropahålet).
- **Genomföra åtgärder:** Se möjligheter till samarbete med SandLife.
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Fiskar

Foto: Åsa Pearce

Mal VU

Vår största sötvattenfisk som kan bli över 3 m lång. Malen har påverkats negativt av den inverkan människan haft på våra vatten genom dikningar, regleringar med mera. Arten har efter att ha varit helt borta återkommit till Helgeå och undersökningar visar på en årlig föryngring i systemet.

Åtgärdsplan

- **Kunskapssammanställning:** Informationsinhämtning

- **Åtgärder:** Åtgärder för att gynna föryngringen genom så kallade ”malfabriker”. Utsättning av dessa vid potentiella leklokaler. Samverkan med Vattenriket Kristianstad.
- **Uppföljning:** Uppföljning av genomförda åtgärder
- **Informationsmaterial & -spridning:** se generell arbetsgång

Bilaga 1

Lista över alla ansvarsarter i Kristianstads kommun.

Fåglar

1. Fältpiplärka
2. Rödspov
3. Småtärna
4. Svarttärna
5. Kungsfiskare

Växter

6. Martorn
7. Jättemöja
8. Gullstånds
9. Sydmaskros
10. Gulyxne
11. Sjönajas
12. Styvnate-
13. Sandnejlika
14. Sandnörel
15. Ryl
16. Luddfingerört
17. Sandvedel
18. Ölandskungsljus
19. Kritsuga
20. Luktvädd
21. Fältnocka
22. Trubbstarr
23. Fin tofsäxing
24. Vårslinke

Svampar

25. Stjälkröksvamp
26. Kejsarspindling
27. Flockflugsvamp
28. Grönticka
29. Violgubbe
30. Rosensopp
31. Pantermusseron
32. Stor diskkröksvamp

Insekter

33. Stortapetserarbi
34. Månhornsbagge
35. Vallrovfluga
36. Vävplingblåvinge
37. Dådresandbi
38. Parasitsmalmyra
39. Grå puckelmätare
40. Silverfläckt kapuschongfly
41. Svart sandvitevivel
42. Havsmurarbi
43. Dynkardspindel

Fiskar

44. Mal

Musslor

45. Flodpärlmussla

Groddjur

46. Strandpadda

Kristianstads
kommun

**För mer information
kontakta**

Miljö- och samhällsbyggnadsförvaltningen

Kristianstads kommun

291 80 Kristianstad

Besöksadress: Västra Storgatan 12

e-post: msf@kristianstad.se

tfn 044-13 50 00

www.kristianstad.se

